

duurzaamplus.nl

zelfstandig, onafhankelijk en ter zake

Met Ecofactorij en Energie Expeditie verduurzaamt Apeldoorn

Door Désirée Crommelin, 17/03/2014

Informatiecentrum De Ecofactorij
© De Ecofactorij

MET DE ECOFACTORIJ EN ENERGIE EXPEDITIE ZOEKT APELDOORN SLIMME COMBINATIES OM TE VERDUURZAMEN.

Slimme combinaties tussen gemeente en bedrijven of tussen bedrijven onderling op het energiezuinige bedrijventerrein de Ecofactorij en met de Energie Expeditie tussen burgers en bedrijven. Slimme combinaties is de gevleugelde term in het interview met Olaf Prinsen, wethouder Milieu in Apeldoorn.

Energie Expeditie

Tot vier jaar geleden was het duurzaamheidsbeleid van de gemeente Apeldoorn goedbedoeld en erg versnipperd met acties als warme-truien-dag, groene daken e.a. Bij haar aantreden in 2010 heeft het huidige College gezegd: Apeldoorn 2020 energieneutraal is het doel van alle burgers. “Niet langer dat overheidstoontje van ‘Wij weten wat goed is voor de Apeldoorners!’ Maar meer aanjagen, faciliteren en slimme combinaties zoeken tussen burgers en bedrijven. Dat is onze taak. Een voorbeeld daarvan is ons initiatief De Energie Expeditie Apeldoorn.” De gemeente biedt in De Energie Expeditie alle huiseigenaren binnen haar gemeentegrenzen de mogelijkheid van hun eigen woning een energieneutrale woning te maken. Zij worden dan vanzelf ambassadeurs voor deze groene zaak. Bedrijven worden uitgenodigd de burgers daarvoor een offerte te doen. Dat betekent dat in toekomst geen energie van derden, de grote energieleveranciers, hoeft afgenomen te worden. “De gemeente zelf is ook op zoek naar slimme combinaties tussen haar en bedrijven en tussen bedrijven onderling.”

Energieneutraal 2035

Apeldoorn 2020 helemaal energieneutraal? Het streven is dat de gebouwde omgeving van de gemeente in 2020 energieneutraal is; in 2030 energieneutraal met bedrijven en 2035 inclusief vervoer. Of Apeldoorn het haalt? “Dat denk ik niet, maar als stip aan de horizon laten we dit staan. Je moet geen beleidsplannen veranderen, dat maakt je maar gemakzuchtig.”

Ecofactorij 10% korting

Zo hecht Apeldoorn groot belang aan duurzaamheid in haar vestigingsklimaat. Het energiezuinige bedrijventerrein de Ecofactorij met ruim 70 hectare is daarin leidend. Daar geeft de gemeente korting op de grondprijs tot maximaal tien procent bij de uitgifte van de grond. Bedrijven komen voor kortingen in aanmerking door aanvullende milieumaatregelen te nemen. “Denk daarbij aan energiebesparing door structurele reductie, restwarmtelevering of -gebruik.”

Ook andere maatregelen op het gebied van verduurzaming leveren korting op. De wethouder somt er een paar op: het opvangen van hemelwater, gebruik maken van het lokale E-netwerk en van het eigen aardgaspompstation. “Dat pompstation werkt als een magneet en trekt steeds meer bedrijven aan in logistiek en distributie, die hun vrachtwagens op aardgas laten rijden. Nog wel fossiel, maar schoner dan op diesel of benzine.”

Koude/warmtedeling

Dit energiezuinige bedrijventerrein trekt een bepaald soort bedrijven, dat zich bewust met energiegebruik bezighoudt, elkaar inspireert en zo energieneutraal wil produceren. Op De Ecofactorij wordt gebruik gemaakt van Warmte-KoudeOpslag (WKO) en heeft daarnaast een collectief E-net. Ook valt onder de vestigingsmaatregelen het verplicht inkopen van groene stroom. “Helaas gaat de bouw van windmolens niet door vanwege de aanvliegroutes van het vliegveld Teuge.” Daarnaast zoeken de bedrijven onderling naar slimme combinaties zoals onderlinge warmte-koude-deling. Het ene bedrijf heeft warmte nodig, het andere juist koude, zoals Grolleman Coldstores, waar leveranciers hun producten kunnen laten verpakken,

koelen, invriezen en/of opslaan. “De crux is dat onderling af te stemmen om nog zuiniger met energie om te gaan.”

VDL Weweler

Het Apeldoornse bedrijf VDL Weweler, specialist in luchtvering en speciale assen voor trailers, trucks en bussen, heeft op De Ecofactorij een innovatieve en zuinige productielijn gebouwd. Zuinig in energie en grondstofgebruik: Hier wordt staal niet langer gesneden, maar gebogen en geeft zo minder staalafval. De productielijn is energie-efficiënt, dus korter door een innovatieve koelingstechniek.

Gebiedsgericht grondwaterbeheer

De wethouder vertelt trots, dat de gemeente bezig is met gebiedsgericht grondwaterbeheer. Apeldoorn, dat vroeger bekend stond om zijn wasserijen vanwege het zachte water, heeft deze vervuilde locaties grondig gesaneerd. “Maar er bestaan nog ‘vlekken’ met vervuild water, die op den duur moeten worden opgeruimd.” De gemeente zet nu het bedrijfsleven aan daar een rol in te spelen. Is dat niet een beetje gemakkelijk, iets dat eerder op haar bordje lag? Na een moment stilte formuleert de wethouder voorzichtig: “Beide partijen hebben hun expliciete expertise. De gemeente beschikt inderdaad over de kennis van grondwaterbeheer en bedrijven hebben in hun productieproces water nodig. Onze ervaring is dat hoewel een bedrijf met zijn eigen bedrijfsvoering bezig is, wel getriggerd raakt als dat efficiënter zou kunnen, dus als er ook wat voor hem in zit. Het gaat dus om slim saneren.”

Slimme combinaties

Binnenkort start er een proef waarbij vervuild water door een bedrijf opgepompt, gesaneerd en voor koeling gebruikt wordt in zijn productieproces. “Daarna wordt het water geloosd op een beek, die we weer boven aarde hebben gehaald. Dit water is prima als oppervlaktewater. Zelfs de beekprik, een beschermd vissoort, komt hier weer voor. Zo halen alle betrokkenen hun ecologische doelen: de gemeente schoon oppervlaktewater in de beken en het bedrijf goedkopere en duurzamere opgewekte koeling dan met zo’n koelinstallatie op zijn dak.” De wethouder geeft toe, dat het wel op de nodige weerstand stuitte bij de provincie, omdat je officieel geen grondwater in het bedrijfsproces mag gebruiken voor koeling. “Dit is nu een proef met innovatieve, zuiverende toepassing in het watergebruik.”

“Soms staan regels wel in de weg als je slimme combinaties wilt maken.”

Banenmotor

Hoe behoudt een gemeente met 157.00 inwoners zoals Apeldoorn met de omliggende dorpen, bedrijvigheid en hoe trekt het nieuwe aan? “Wij zijn de banenmotor in de sectoren Zorg, Transport en Recreatie. Sowieso zijn hier meer banen dan werkzame bevolking. De groep van tussen de 18-35 jaar is daarin sterk ondervertegenwoordigd.” Wetend dat juist in die categorie lokale, duurzame en kleinschalige bedrijvigheid ontstaat, is de vraag: Wat doet Apeldoorn voor hen? De gemeente is naast voorzieningen voor de grote bedrijven op de Ecofactorij bezig oude fabriekspanden

zoals de oude Zwitsalfabriek, een nieuwe bestemming te geven. Daar gaat vanwege de crisis de nieuwbouw niet door. “Jong ondernemers hebben zelf het initiatief genomen tot het Zwitsallab. Zij hebben daarvoor contact gezocht met een gevestigde partij Hollander Techniek, een Apeldoorns installatiebedrijf dat voorop loopt in duurzaamheid. Samen willen ze andere bedrijven aanzetten kleine initiatieven, in Apeldoorn en omliggende gemeenten, een kans te geven bij te dragen aan Apeldoorn 2020 energieneutraal.”

Waterstof snelbus?

De plaatselijke krant de Stentor meldde kortgeleden dat Apeldoorn op de Index Duurzame Gemeenten “bungelt in de onderste helft van de 408 Nederlandse gemeenten.” Is dat niet verrassend en teleurstellend voor een gemeente in zo’n bosrijke omgeving? Die lijstjes moet je volgens Prinsen genuanceerd lezen. “Op de top-10 duurzame gemeenten met gemeenten van gelijke grootte staan we op nummer drie. Het is wel waar, dat de luchtkwaliteit in onze binnenstad, waar ook bussen door de nauwe straten rijden te wensen over laat. Helaas hebben we als gemeente weinig over het ov te zeggen. Die aanbesteding doet de provincie. Wel pleiten we ervoor dat de snelbus, die binnenkort misschien tussen Apeldoorn-Arnhem gaat rijden, een duurzame oplossing wordt. Bijvoorbeeld op waterstof, waarmee Arnhem al experimenteert.”

TEEB

Hoewel hij duurzaamheid soms een te veel gebruikt/misbruikt begrip vindt, beluister je bij de D66-er sterk een economische invalshoek, waar het gaat om verbinden tussen burgers, bedrijven en overheid. Prinsen maakt zich sterk voor The Economics of Ecosystems and Biodiversity (TEEB), waarvan hij een van de initiatiefnemers is van de Nederlandse versie. “Groen loont, want met [TEEB](#) kunnen gemeenten met de baten van natuur en water redeneren, rekenen en verdienen. “Daarom ben ik bij de Vereniging van Nederlandse Gemeenten de trekker van *De agenda voor de groene stad*. Samen met Natuurmonumenten presenteren we op 20 maart, de dag na de gemeenteraadsverkiezingen *De groene agenda voor de stad*. Het gaat hier echt over het Groen in de gemeenten. Wat je kunt doen met Groen, dus met bomen, planten, gras en water in de gemeente. Groenvoorzieningen voor en door de burgers, buurt en bedrijven. En wat zijn de gevolgen van vergroening?”

De datum lijkt bewust gekozen te zijn om zo buiten de duurzame ruis van partijprogramma’s te blijven. De opstellers hopen dat deze groene agenda voor de stad gebruikt wordt bij de collegeonderhandelingen in de Nederlandse gemeenten.

Groen volgens D66

Op de vraag Hoe groen de Apeldoorners met het rode potlood stemmen? is wethouder Prinsen, die van D66-huize is, heel stelig. “Apeldoorners zijn groen, anders ga je niet in een gemeente als deze wonen. Zodra we als gemeente willen bezuinigen op iets groens, dan horen we dat hier meteen, luid en duidelijk.”

In het lokale verkiezingsprogramma van zijn partij staat: “D66 doet wat wel kan, in plaats van wat niet mag!” Dat geldt volgens de wethouder van Milieu op alle beleidsterreinen. “Onze instelling is: Je als gemeente de ambassadeur van burgers en bedrijven. Je gaat voor hen op pad om bij provincie of Rijk te bepleiten belemmerende regels uit de weg te ruimen.”

www.apeldoorn.nl

Désirée Crommelin

© duurzaamplus.nl